



basic education

Department:
Basic Education
REPUBLIC OF SOUTH AFRICA

NASIONALE SENIOR SERTIFIKAAT

GRAAD 12

AFRIKAANS HUISTAAL V1

NOVEMBER 2017

NASIENRIGLYNE

Hierdie nasienriglyne bestaan uit 10 bladsye.

AFDELING A: LEESBEGRIP

Nasien van die leesbegrip:

- Die fokus is op die begrip van die leesteks. Spel- en taalfoute word nie nagesien nie tensy dit die begrip/verstaan van die teks beïnvloed. (Taal- en spelfoute moet wel aangetoon word.)
- Vir **oop vrae** word geen punte toegeken vir JA/NEE/EK STEM SAAM/EK STEM NIE SAAM NIE. Die rede/motivering moet oorweeg word.
- Vrae wat aanhalings uit die leesstuk verg, word **nie gepenaliseer** indien die aanhalingstekens ontbreek **nie**.
- Waar eenwoord-antwoorde gevra word en die kandidaat 'n volsin gee, is dit korrek **mits** die korrekte woord onderstreep of op een of ander wyse uitgelig word.
- Wanneer twee of drie feite/punte vereis word en die kandidaat gee 'n hele reeks, word **slegs** die eerste twee of drie feite/punte nagesien.
- Indien die kandidaat woorde uit 'n ander taal gebruik as die taal waarin die vraestel verskyn, word die vreemde woorde geïgnoreer. Indien die antwoord sonder die vreemde woorde sinvol is, word die kandidaat nie gepenaliseer nie. Indien die vreemde woord in die antwoord vereis word, word dit aanvaar.
- Aanvaar dialektiese variasies.
- Vir hierdie eksamen geld die volgende nasienriglyn:
Indien die kandidaat van 'n kolpunt gebruik maak, benader soos volg:
 - Sien die eerste antwoorde (vertikaal of horisontaal) na, ongeag die kolpunte.
 - Indien die vraag byvoorbeeld, VIER punte tel, en al vier antwoorde word by die eerste kolpunt gegee, word al vier antwoorde aanvaar.
 - Indien daar in so 'n geval vier kolpunte is, en die eerste kolpunte bevat 'n verkeerde antwoord, kan die antwoorde by die tweede/derde/vierde kolpunt aanvaar word.

[illegible]

1.4	<p>Skoolverlaters staan aan die begin van hul loopbane/'n nuwe lewensfase waar hulle deursettingsvermoë/harde werk/toewyding tot hul sukses bydra./ teleurstellings wat hulle gaan beleef, nie hulle uiteindelijke sukses gaan bepaal nie. ✓</p> <p><i>Die kandidaat bied 'n soortgelyke antwoord vir EEN punt aan. Sien betekenis na.</i></p> <p style="text-align: center;">EN</p> <p>As iemand hard werk, sal hy/sy rose en roomys kry./Die skoolverlaters gaan nie net sukses behaal nie, maar ook terugslae/mislukkings beleef/foute begaan wat met deursettingsvermoë oorkom kan word. ✓</p> <p><i>Die kandidaat bied 'n soortgelyke antwoord aan vir EEN punt. Sien betekenis na.</i></p>	1
1.5	<p>harde werk ✓ toewyding ✓ (onwrikbare) vasbyt/deursettingsvermoë ✓</p> <p><i>Indien die kandidaat die eienskappe opnoem, kan dit slegs bogenoemde woorde wees. Indien die kandidaat die antwoord in die negatief aanbied, bv. Hy/Sy werk nie hard nie, moet die eienskappe in volsinne aangebied word. Bv.: Hy/Sy werk nie hard nie. ✓ Hy/Sy is nie toegewyd (om langtermyn doelwitte te bereik) nie. ✓ Hy/Sy het nie die vermoë om vas te byt (as hy/sy 'n terugslag kry) nie. ✓</i></p>	3
1.6	<p>Die kinders wat selfdisipline aan die dag gelê het (om nie die malvalekker te eet nie), het sukses behaal/'n tweede malvalekker ontvang./ Dit wys die waarde/rol wat selfdisipline in sukses/realisering van langtermyn doelwitte speel./ Dit bevestig dat kinders met deursettingsvermoë groter sukses behaal./ beloning kry./Dit dui die verband tussen selfdisipline en sukses/beloning aan. ✓</p> <p><i>In die aanbieding van die antwoord moet die kandidaat selfdisipline aan sukses/beloning/beter vaar koppel.</i></p>	1
1.7	<p>Albei die persone is van mening dat harde werk/toewyding langtermyn doelwitte laat realiseer./Albei sê dat sukses behaal word deur vas te byt/deursettingsvermoë wanneer daar probleme is./Albei is van mening dat sukses nie deur vermoëns verseker word nie.</p> <p><i>Die kandidaat hoef nie die woord "albei" te gebruik nie, solank die ooreenstemmende siening in die antwoord aangebied word.</i></p>	1
1.8	<p>'n Groeimentaliteit: 'n Groeimentaliteit dra tot die ontwikkeling van deursettingsvermoë by./is nodig om sukses op skool en in die lewe te behaal. Iemand wat leer uit die foute wat begaan word (soos wat op skool die geval is), behaal uiteindelik sukses. ✓✓</p>	

	OF	
	<p>'n Wenmentaliteit: 'n Wenmentaliteit verseker oorlewing in 'n kompeterende samelewing. 'n Skool wat oor 'n wenmentaliteit beskik, kweek winners/die wengedagte wat tot die sukses van die skool bydra . √√</p> <p><i>Die kandidaat bied binne konteks TWEE soortgelyke motiverings vir EEN punt elk aan.</i> <i>Die antwoord moet na aanleiding van paragraaf 7 aangebied word.</i></p>	2
1.9	<p>"Werk in wording" verwys na iemand wat 'n groeimentaliteit het./wat hom-/haarself vra watter foute gemaak is./wat uit foute wat begaan is, leer./iemand wat op pad is om beter/sterker/groter/suksesvoller te word./wat besig is om te ontwikkel./te verbeter./wat groei na volwassenheid./sukses. √</p>	1
1.10	<p>Skole/ouers/kinders se wenmentaliteit./is op prestasie gefokus. Skole/ouers/kinders het 'n gebrek aan 'n groeimentaliteit. Die stryd om te oorleef/Struikelblokke wat kinders beleef. Afwesigheid van kwaliteitverhoudinge. Volwassenes wat kinders nie leer om teleurstellings te verwerk nie. Volwassenes wat kinders nie leer om gefokus te bly nie./vas te byt nie. Helikopterouers/Oorbekermende ouers √√√√</p> <p><i>Die kandidaat bied VIER antwoorde vir EEN punt elk aan.</i></p>	4
1.11	<p>Ja Die navorsing (van 'n sielkundige/deskundige/Dan Kindlon) het dit bewys. √</p>	1
1.12	<p>Die kinders leer dat deursettingsvermoë die geheim van sukses is./ontwikkel karakter. √</p> <p><i>Die kandidaat kan 'n soortgelyke antwoord binne konteks vir EEN punt aanbied.</i></p>	1
1.13	<p>Murg in jou pype verseker rose en roomys./As jy deursettingsvermoë openbaar, sal jy die mooi en lekker van die lewe ervaar. √</p> <p><i>Die kandidaat kan 'n soortgelyke antwoord binne konteks vir EEN punt aanbied.</i></p> <p>Daar vind woordspeling met die uitdrukking "maanskyn en rose"/variasie van die idioom plaas. Herhaling (van die titel)/in paragraaf 3, 11 en 15./in die slotparagraaf. Alliterasie/herhaling van die r in die sin. Assonansie/herhaling van die o in die sin. Daar word 'n uitroepteken gebruik. Die teks word met die woorde/tekstitel afgesluit. Die woorde word kursiveer in die titel. √√</p> <p><i>Die kandidaat bied TWEE antwoorde vir EEN punt elk aan.</i></p>	2

[illegible]

AFDELING B: OPSOMMING**VRAAG 2****Nasien van die opsomming**

- Die nasien van die opsomming word baseer op die insluiting van die relevante feite in die teks wat met die vraag ooreenstem.
- Opskrif/titel: Daar word nie van kandidate verwag om die leesstuk van 'n opskrif/titel te voorsien nie.
- Kandidate moet die opsomming in hul eie sinne, in enige volgorde skryf.
- Slegs geleenthede/aktiwiteite wat in volsinne aangebied word, verdien punte.
- Rofwerk/beplanning moet duidelik aangedui word. Indien dit nie die geval is nie, word die eerste opsomming nagesien.
- Kandidate moet die korrekte getal woorde aandui.
- Punte word soos volg toegeken:
 - 7 punte vir 7 feite (1 punt vir elke feit)
 - 3 punte vir taal
 - Puntetotaal: 10
- Verspreiding van punte vir taal wanneer die kandidaat nie woordeliks aangehaal het nie:
 - 1–3 feite korrek: ken 1 punt toe
 - 4–5 feite korrek: ken 2 punte toe
 - 6–7 feite korrek: ken 3 punte toe
- Verspreiding van punte vir taal wanneer kandidaat woordeliks aangehaal het.
 - 6–7 direkte aanhalings: ken geen punte vir taal toe nie
 - 1–5 direkte aanhalings: ken 1 punt vir taal toe

LET WEL:

- Tel van woorde:
 - Nasieners moet die aantal woorde wat gebruik is, tel.
 - Geen punte word afgetrek as die kandidaat nie die getal woorde aangedui het nie of as die getal woorde wat gebruik is, verkeerd aangedui is.
 - As die getal woorde oorskry is, lees tot by die laaste sin waarin die getal woorde oorskry word en ignoreer die res van die opsomming.
 - Korter opsommings wat die vereiste aktiwiteite bevat, mag nie gepeenaliseer word nie.

MOONTLIKE PARAGRAAF

Die fees is afgeskop met 'n middagete in Soweto. Die opening is deur prof. Mbulungeni Madiba behartig. Daarna het prof. Esack die rol van Afrikaans in nasiebou en versoening in 'n werkswinkelgesprek toegelig. Die program is voortgesit met 'n talethon by UJ. Hierna het hoëskoolleerlinge inligting ontvang oor die rol van meertaligheid by loopbaankeuses. Toe was dit tyd vir onderwysers om oor uitdagings ten opsigte van meertaligheid in klasse te praat waarna die fees afgesluit is met 'n bustoer na Soweto om die onderrig van Afrikaans in skole te beleef.

Getal woorde: 90**OF**

AANHALING UIT TEKS		MOONTLIKE BEWOORDING	
1	... afgeskop met 'n middagete by die gewilde Sakhumzi-restaurant ...	A	Die fees is afgeskop met 'n middagete in Soweto.
2	... waarna die gaste deur prof. Mbulungeni Madiba (voorsitter van panSAT) tydens die amptelike openingsgeleentheid op die fees toegesprek is .	B	Die opening is deur prof. Mbulungeni Madiba behartig.
3	... 'n werkswinkelgesprek waartydens prof. Farid Esack, hoof van Godsdiens-studies by UJ, gewys het op die rol van Afrikaans in nasiebou en versoening .	C	Daarna het prof. Farid Esack die rol van Afrikaans in nasiebou en versoening in 'n werkswinkelgesprek toegelig.
4	'n Talethon – 'n meertalige vasvrakompetisie vir gr. 9-leerders – is daarna by UJ gehou.	D	Die program is voortgesit met 'n talethon/meertalige vasvrakompetisie by UJ.
5	... 'n inligtingsessie vir hoërskoolleerlinge oor die waarde en noodsaaklikheid van meertaligheid in loopbane gehou.	E	Hierna het hoërskoolleerlinge inligting ontvang oor die rol van meertaligheid by loopbaankeuses.
6	By 'n dinkskrum is onderwysers die geleentheid gegee om oor uitdagings met betrekking tot meertaligheid in die klaskamer te gesels.	F	Toe was dit tyd vir onderwysers om by 'n dinkskrum oor uitdagings ten opsigte van meertaligheid te praat.
7	Daarna is die deelnemers per bus na Soweto sodat hulle skole kon besoek .	G	Die fees is afgesluit met 'n bustoer na skole (om die onderrig van Afrikaans in skole te beleef.)
		Getal woorde: 89	

TOTAAL AFDELING B: 10

AFDELING C: TAALSTRUKTURE EN -KONVENSIES**Nasien van hierdie afdeling:**

- Spelling:
 - Eenwoord-antwoorde word nie geenaliseer nie, al is die spelling nie korrek nie tensy die spelling die *betekenis* van die woord beïnvloed en/of spelling die aspek is wat geassesseer word.
 - In volsin-antwoorde word verkeerde spelling net geenaliseer indien die fout in die taalstruktuur getoets word.
 - Waar 'n afkorting getoets word, behoort die punte op die regte plek te wees.
- Sinskonstruksies moet taalkundig korrek wees en in volsinne aangebied word soos in die instruksie aangedui.

VRAAG 3: ADVERTENSIE

Vraag	Antwoord	Punt
3.1	Dit dui aan dat 'n gedeelte/die laaste deel (van die idioom) weggelaat is./Die idioom/sin/gedagte is onvoltooid./Dit stem die leser tot nadenke oor wat by die fees gebeur. ✓	1
3.2	Aardklop bied baie vermaak/gaskunstenaars/kuns wat die feesgangers interessant sal vind./ Daar kan baie oor Aardklop gesê word./ Aardklop het interessante gebeure wat (met die leser) gedeel word. ✓ <i>Die kandidaat bied 'n eie gepaste antwoord aan. Neem die betekenis van die idioom in ag: Mense praat maklik wanneer iets hulle interesseer.</i>	1
3.3	gaande/Ek is gaande oor die kunstenaars wat by Aardklop optree. ✓	1
3.4	"vele" ✓ <i>Indien die kandidaat "vele meer" as antwoord aanbied, moet die woord <u>vele</u> onderstreep word.</i>	1
3.5	"gratis" ✓	1
3.6	"app" ✓	1
3.7	Beklemtoon/Sluit aan by die naam Aardklop./die (kloppende) atmosfeer wat by die fees heers./ Die elisie/weglating van die "e" by die woord "aarde" versterk die polsende feesgedagte./ Die woorde dui op woordspeling met 'n hart wat klop. ✓	1
3.8	Die woord bestaan uit meer as een basis/stam en 'n agtervoegsel/fleksiemorfeem/morfeem/affiks/suffiks. ✓	1

3.9	Die feesgangers/Hulle/Ek/Die mense kan ook die dagprogram op die app kry./ Die mense kan die dagprogram ook op die app kry./Op die app kan jy/hulle/ ek/die mense ook die dagprogram kry. ✓ <i>Die woord "ook" moet in die antwoord voorkom.</i>	1
3.10	"Ons" ✓	1
		[10]

VRAAG 4: STROKIESPRENTE

Vraag	Antwoord	Punt
4.1	y/My ✓	1
4.2	Aangesien my rekenaar nie werk soos dit moet nie, het my wêreld tot 'n einde gekom. ✓ <i>Die komma moet in die sin voorkom.</i>	1
4.3	Tieners is baie/oormatig afhanklik van tegnologie./ Die tieners se lewens wentel om tegnologie./rekenaars./ Tieners reageer dramaties op krisisse in hul lewe./oorreageer op alledaagse probleme./oordryf. Tieners wil aandag geniet./hê./ Tieners is egosentries./selfsugtig. ✓	1
4.4	"vanself" ✓	1
4.5	Miskien moes jy nie drie goed op een slag gedoen het nie./doen nie. Miskien moes jy drie goed nie op een slag gedoen het nie. ✓	1
4.6	(algehele) assimilasië/klankgelykmaking ✓	1
4.7	(Dit dui op) onsekerheid./'n moontlikheid./'n mening ✓ <i>'n Soortgelyke antwoord kan aangebied word.</i>	1
4.8	(Sy ma wil hê) Zitts moet net een ding op 'n slag (op sy rekenaar) doen./sy huiswerk sonder ander steurnis(-se) doen. ✓ <i>Die kandidaat bied 'n soortgelyke antwoord vir EEN punt aan.</i>	1
4.9	broodnodig ✓ <i>Die antwoord moet korrek gespél word.</i>	1
4.10	Oor my dooie <u>liggaam</u> ./liggaam ✓	1
		[10]

VRAAG 5: ARTIKEL

Vraag	Antwoord	Punt
5.1	skerm ✓	1
5.2	daagliks ✓ <i>Die woord moet korrek gespel word.</i>	1
5.3	"blyk" ✓	1
5.4	(Dit is) eiename/name van maatskappye/organisasies. ✓	1
5.5	<i>Die kandidaat bied 'n eie byvoeglike bysin aan, bv.</i> En daardie nege uur <u>waarvan ek praat</u> , sluit nie enige skoolwerk in nie. ✓ <i>Indien die kandidaat nie die bysin onderstreep nie, mag net die bysin aangebied word en nie enige ander aspek, bv. bepalings nie.</i>	1
5.6	"op" ✓	1
5.7	<i>Die kandidaat bied 'n eie sin met "rol" aan, bv.</i> Die klip rol teen die berg af. ✓ Die vrou rol haar oë. Ek hou daarvan om te ruk en rol. Die rugbybal het oor die doellyn gerol.	1
5.8	Eietydse/hedendaagse/moderne/kontemporêre/nuwerwetse ✓	1
5.9	Ekstra inligting ten opsigte van die tradisionele media word gegee./Die begrip "meer tradisionele media" word uitgebrei./Voorbeelde van tradisionele media word genoem. ✓ <i>Die antwoord moet met die konteks verband hou en kan nie generies aangebied word nie.</i>	1
5.10	Die "dit" verwys na die (gereelde) aanlyn aktiwiteite van tieners./sosiale media. ✓	1
		[10]
TOTAAL AFDELING C:		30
GROOTTOTAAL:		70